

Az idén:

Mintegy negyedmillió ember kapott új lakást

Bondor József miniszter sajtótájékoztatója

Az Országos Gobelintermelési csütörtökön sajtótájékoztatót tartott Bondor József építészeti és városfejlesztési miniszter a hazai építőipar munkájáról, az idei előirányzat teljesítéséről és a jövő évi feladatokról.

Az építőipar idei eredményeiről szólva Bondor József elmondotta, hogy az előzetes adatok szerint 2,5-3 százalékkal több építési munkát végeztek el az ágazat dolgozói, mint tavaly.

Az ÉVM vállalatok öt százalékkal építettek többet, mint az előző évben.

Az építőipar idei munkáinál számottevően érvényesült a koncentráció. Többek között Százhalombatta térségében kicsi, alig három kilométer átmérőjű területen ebben az évben több mint 700 millió forint értékű építési munkát végeztek el. Hasonlóan magas szervezethez jutott el a koncentráció Pécs és Leninváros térségében is. Az idén adták át a Barátság II. olajvezetékét, s további jelentős beruházásokat a látatlan papírgyárban, Nyíregyházán és másutt.

A december 27-i jelentések szerint

az idén 82 ezer lakás épült, s így mintegy negyedmillió ember kapott új otthon.

Az előirányzat 74 600 lakás volt ebben az évben, s a teljesítésből következtetni lehet arra, hogy a IV. ötéves tervben előirányzott 400 ezer lakás megépül.

Ebben az évben a lakásépítők a korábbinál jóval egyenletesebben ütemben dolgoztak.

Más években decemberben még 8-10 ezer lakás átadása volt hátra, de ezáltal mindössze 900 lakás maradt az utolsó napokra. Budapesten és az öt kiemelt nagyvárosban — Győr, Pécs, Miskolc, Debrecen, Szeged — 18 900 új lakást építettek az idén, ebből 11 ezret a fővárosban.

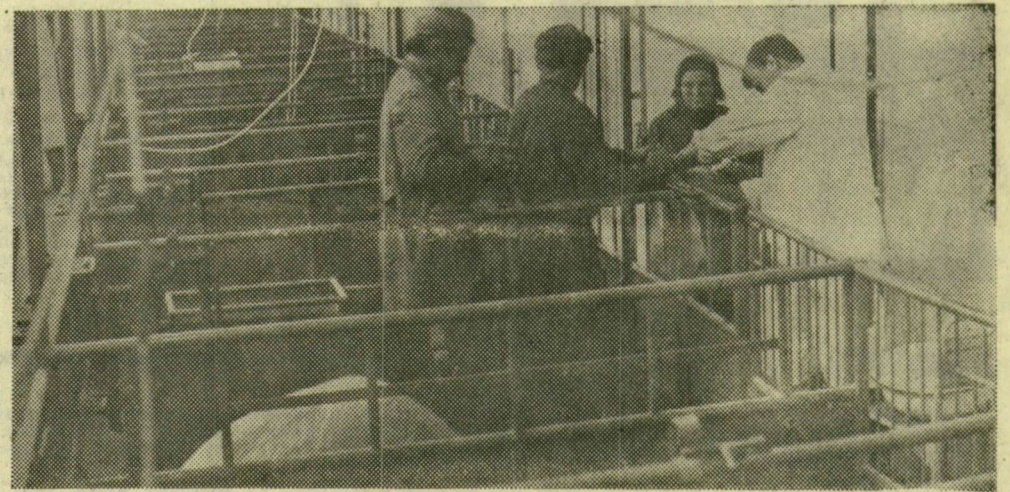
Az MSZMP Központi Bizottsága határozatának megfelelően a jövő év első hónapjában várhatóan megjelenik az a rendelkezés, amely a korábbinál több segítséget nyújt a munkálakások építéséhez. A cél az, hogy minél több új lakáshoz jussanak a dolgozók. Sok vita van abban a tekintetben, hogy csökkentse-e a lakások felszereltségét, s ezzel az új ot-

thonok építésének költségeit. Kétségtelen, hogy a költségek csökkentése nagyon fontos, de az ÉVM véleménye szerint arra kell törekedni, hogy a megtakarítás ne a felszereltség rovására menjen, az legyen a cél, hogy az előkészítő munkák meggyorsításával, a munka szervezetszervezésének javításával csökkentse elsősorban a költségeket. Helytelen lenne például, ha a beruházók lemondanának a beépített bútorokról, mert e berendezés nélkül hat-nyolc négyzetméterrel nagyobb lakást kellene építeni ahhoz, hogy az üzletekben vásárolt bútorok között épp olyan kényelmesen járassanak a lakók, mint a beépített berendezések esetén. A költségsökkenést segíti, hogy a házigyárak most már árjegyzékeket adnak a beruházóknak, s így több évre előre, fix áron tervezhetik az új városrészek építését. A talajfelszín alatti munkákra, tehát pincére, alapozásra nem vonatkozik az árjegyzék, mert a talaj összetételétől függően mindenütt más költség várható. Jövőre a népgazdasági tervnek megfelelően 81 200 új lakás építéséről kell gondoskodni. Ebből az idei 45 helyett 48-49 ezret kell felépíteniük a szocialista építőipari szervezeteknek.

Bondor József miniszter részletesen szólt az építőipari anyagellátásról.

Az építőanyagipar az idén 3-4 százalékkal termelt többet, mint tavaly.

Különösen kedvező, hogy a cementipar termelése 9 százalékkal emelkedett, s ez az iparág hosszú idő óta először teljesítette éves tervét. Javult a lakosság téglá- és falazóanyag-ellátása, s a korábbinál jóval több vasbetonhoz, palához és különféle falburkoló anyaghoz jutott az ország. A hazai termelés fejlődése jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy ebben az évben 10 millió dollárral csökkenthették az építőanyag importot.

„Húsgyár” a Tisza mentén

A Tisza-Maros háromszög térszei közös, nagy vállalkozásba akartak fogni 1968-ban: egy korszerű sertés-kombinát felépítésébe Tiszaszigeten. A vállalkozást lebonyolító tiszaszigeti Búzakalász Tsz másfél millió forintért meg is csináltatta a terveket. Amikor azonban tartotta a kalapját, hogy a társak is hajgálják bele a maguk részét, egymás után visszatáncoltak. A tiszaszigetiek maguk maradtak a gyönyörű tervvel, hogy évente ezer számba adjanak sertést az országnak.

MÁR VALÓSÁG

— Kicsit a csalatkozás érzésével összeült akkor nálunk a vezetőség — pergeti most vissza az idő fonalát Nieszner Ferenc tsz-elnök —, és úgy határozott, hogy megcsináljuk a sertés-kombinátot egyedül és magunknak. Ha tudtam volna, hogy az akkor kimondott szóval mennyi álmatlan éjszakát, erők feletti próbátélt okozok munkatársaimnak és magamnak, talán megrettennék és hagyom inkább veszni a már befektetett tervezési költségeket. De hát úgy nekibuzdultunk. Már magunk előtt láttuk a komplett építmenyt, amelyből csak úgy szórjuk ki a hízókat. Bizonyítani akartunk és talán sikerül is majd — teszi hozzá szerényen.

E sorok írója talán az első építmeny alapozásától kísérte végig a nagy vállalkozást

mind a mai napig. Mi tagadás: a nagy nekibuzdulás izgalmat lemeríti, s főként hurrázni a legkönnyebb. Inkább a józan tartózkodás a dolgok elcsúszásától fogott vissza, hogy túllépjek a tiszaszigetiek bontakozó vállalkozását, mielőtt abból a lehetőség lenne. Most már lehet szólni a kétkedésről is, amely a sertés-kombinát létrehozását kísérte a falun kívül. Mert ilyen is volt, ugye?

— Volt, ami volt, szót már nem érdemel — mondja erre Nieszner Ferenc, s a térsz nagy tanácskozó termében kiállított sertés-kombinát makettje fölé hajolva mutatja meg, hogy mi valósult meg mára a négy évvel ezelőtti megálmodásból. Szinte teljességében minden, csak egy kicsivel kisebb lett a hatalmas építmenyrendszer, az eredetinel. De így is egyszerűen 4 ezer 300 darab sertést tudnak nevelni, hizlalásra fogni.

ÁLLAMI TÁMOGATÁS, SAJÁT ÉRŐ

A beszélgetésben részt vesz a térsz a térsz „pénzügyminisztere”, Pálfi István főkönyvelő is és csak úgy citálja emlékezetből a milliókat, amit eddig rákölthettek a sertés-kombinatra. És nem hiába, mert a már elkészült helyeken bent rőfög 600 kismalac, 250 anyakocával. Úgy tervezik, hogy amit jövőre visznek piacra, átlagosan 100-105 kilogrammos súlyúak lesznek. Ez nagyjából 2 milliót hoz a térsznek. A következő években ez a szám csak sokszorozódhat. De számoljuk most össze a sertés-kombinatra fordított összegeket. Kapott a térsz 34 millió 654 ezer forint állami támogatást. Ezt nem kell visszafizetni. Van viszont 9 millió forint hitel a terhükön. Az eddig felhasználott összeg 55 millió 310 ezer forint. Vagyis az állami támogatás és az igénybe vett hitelen kívül a többi pénzt a térsz saját erejéből teremteté elő. Hogy milyen áron? Érdemes visszapillantani a szorító, az előre be nem kalkulált objektív nehézségekre, amelyek szinte megfeszítve tartották éveken át a térsz vezetőit.

EGYÜTTESSEN

A sertés-tenyésztés kiszolgáló egyéb épült egy takarmánykeverő, 60 vago-

nos magtár, 4 darab 35 vagonos silótorony, szérű, két szárító, a trágyát felfogó és tisztító berendezés stb. Mindezek együttesen szolgálnak rá a sertés-kombinát elnevezésre, az úgynevezett egyfázisú tömbösített sertés-tenyésztésre. A vállalkozásra felvett hitel visszafizetését már megkezdtek tavaly, folytatják az idén és fizetnek jövőre is, holott az első hízókért majd csak 1973-ban kapnak pénzt. „Mellesleg” szólva ezt a térsz súlyosan érintette az 1970-es árvíz, amely ebben a gazdaságban több mint 11 millió forint értékű veszteséget okozott a termelésben. A dolgok egyébként is gyűrődtek menetközben, mert egyidőben 320 főről helyre bővítették szarvasmarhatelepüket. Húszmillió forintot fordítottak ugyanabban az időben talaj- és belvízrendezésre. Ez utóbbi beruházással megteremtették annak lehetőségét, hogy belvíz többé itt ne okozzon kárt a termelésben, ugyanakkor a gazdálkodásra fogott földterület 50 százalékát öntözni is tudják. Enélkül nem lehetett volna megvalósítaniuk a sertés-kombinátot, hiszen azt zavartalanul üzemben tartani rengeteg takarmány kell. S nem mindegy, hogy azt a térsz meg tudja-e termelni, vagy úgy kell neki vásárolnia.

— Jó, közepes termésből minden esztendőben biztosítani tudjuk teljes takarmány szükségletünket — mondja a térsz elnöke, s hozzátéveszi, hogy csak a sertés-telepeknek kell évente 300 vagon szemestakarmány. Hogy nagy beruházásaik után mikor jönnek egyenesbe úgy, hogy ne fájjon a fejük a pénzszűke miatt, abba üvegházai sora, modern kertészetük is eredményesen beleszól. Egy hektár üvegház, két hektár fűthető fóliaház. Ennek megvalósítása 45 millió forint, amelynek felét állami támogatásként kapták, másik felét viszont saját erőből biztosították. Íme, így teljes ennek a gazdaságnak modern, korszerű arculata, amely a jövőbe tekint. S akik mindezt fáradtázták, a jól végzett munka örömét érzik akkor is, ha sok fáradságukba került, mert megérté.

Lódi Ferenc

Teendők az utógondozásban

Tegnap a Csongrád megyei Főügyészségen a börtönből szabadult fiatalok és felnőttek utógondozásáról operatív értekezletet tartottak. A tanácskozáson jelen volt dr. Pozsgai István főügyész, dr. Vincze Zoltán, a Csongrád megyei rendőr-főkapitányság helyettes vezetője, dr. Kiszely Pál, a szegedi Fegy- és Szigorított Börtön parancsnoka, dr. Maróti László, a megyei bíróság elnökhelyettese, Papp Gyula, a Szeged városi tanács elnökhelyettese, dr. Gyimesi Dezső, a megyei tanács szervezési osztályvezetője, Osz Károly, a megyei KISZ-bizottság munkatársa, dr. Nemes Attila, a gyermek- és ifjúságvédő intézet munkatársa.

Az értekezleten a főügyészség előterjesztése alapján megvizsgálták és megvitatták az utógondozás megyei helyzetét, 1971-72. évi tapasztalatait.

Csongrád megye területén az elmúlt 2 évben 322 olyan személy helyezkedett el, akiknek utógondozása jogszabályilag is kötelező. Zömkel Szegeden találtak munkalehetőséget. Minden börtönből szabadult ember munkát és más irányú segítséget is kapott. De emelkedő azoknak a száma, akikkel szemben az adminisztratív intézkedés és a társadalmi segítség eredménytelen.

A tanácskozáson szó esett az utógondozás szervezeti feltételeiről. A tanácsstörvény módosítása Szegeden hozta e területen a legjobb eredményeket. A kerületi tanácsok összevonásával a személyi feltételeket sikerült biztosítani. A községi tanácsoknál viszont ellenkező előjelű változások tapasztalhatók, nem megfelelő az utógondozás.

Az értekezleten sok észrevétel, hangzott el. Többben javasolták, hogy szükség lenne egy olyan munkatársi intézet felállítására, ahol szabadulás után a többszöri visszaesőket foglalkoztatnák. Itt felügyelet alatt — de mégsem feyházban — lennének. Erre azért is szükség lenne, mert a megye bi-

zonyos pontjain, különösen Szeged környéki községekben ugrásszerűen növekedett a bűnesetek száma és a bűncselekmények megyei statisztikája 25 százalékkal magasabb, mint két évvel korábban.

Végül a résztvevők megbízták a Csongrád megyei ügyészséget, hogy javasolja az illetékes szerveknek egy munkatársi intézet felállítását.

Változások az ügyintézésben

A kerületi hivatalok elnökeinek kell benyújtani a kérelmeket

A telek-, a lakás- és az üdülőtulajdon mértékét szabályozó kormányrendeletek 1971 őszén jelentek meg. E rendeletek rögzítették, hogy egy magyar állampolgár, illetve család tulajdonában maximum egy lakásépítésre alkalmas telek, vagy lakás, illetve egy üdülőttelek vagy üdülő lehet. Mindaddig az illetékes tanácsok végrehajtó bizottságai döntöttek el a rendelkezésben meghatározott lehetőségek alapján, adható-e felmentés valakinek a tulajdonszerzési korlátozás alól, megengedhető-e, hogy megtartson a megengedett mértéken felüli telket vagy lakást, vagy meghosszabbítható-e az eladás határideje. A jövőben már nem a végrehajtó bizottság dönt ebben a kérdésben, hanem a tanács vb igazgatási osztálya.

Nem csupán a döntés került az igazgatási osztály hatáskörébe, hanem változott az ügyintézés módja is. A telek- és lakástulajdonnal kapcsolatos kérelmeket — a tulajdonszerzési korlátozás, az elidegenítési kötelezettség alóli felmentés, az eladás határidejének meghosszabbítása — annak a kerületi hivatalnak az elnökenél lehet benyújtani, amelyik kerületben van az ingatlan. A kerületi hivatal elnöke dönt arról,

hogy a beérkezett kérelmeket a hivatal mely szerve foglalkozzék. A hivatalnak gondoskodnia kell arról, hogy a kérvényhez csatolják a megjelölt és a megszerzési kívánt ingatlanok 30 nappal nem régebbi telekkönyvi szemléjét. Itt állapítják meg, hogy a város szabályozási terve szerint az adott telek lakó- vagy üdülőtteleknek tekintendő-e, fel lehet-e osztani; a helyszínen vizsgálják meg, hogy az ingatlanokban hány és milyen rendeltetésű helyiség van és így tovább. Amikor minden szükséges adat rendelkezésre áll, a hivatal elnöke a kérelmet továbbítja a városi tanács vb igazgatási osztályához, ott döntenek a kérelem sorsáról. Kivételesen is akad azonban. Ha valakinek több üdülője, illetve üdülőttelek van, azok közül is természetesen csak egyet tarthat meg, a többi el kell adnia. Ha az eladási kötelezettség alól mégis felmentést akar kérni valaki, vagy a határidőt akarja meghosszabbítani, kérelmét közvetlenül a városi igazgatási osztályhoz kell benyújtania. Ebben az esetben azonban a kérelmezés nem sok sikerrel bíztat.

Ugyanis üdülő, vagy üdülőttelek esetében sem felmentést, sem határidő meghos-

szabítást nem lehet adni. Ez érthető is, hiszen a tulajdonszerzési korlátozás alóli felmentés, vagy az eladási határidő meghosszabbítása alkalmas telek esetén azt a célt szolgálja, hogy lehetősége legyen valakinek jobb lakás-hoz jutni. Ha van például valakinek egy lakása és egy telke, két évvel meghosszabbíthatják a telek eladásának határidejét. Addig építhet a telekre megfelelő lakást és csak azután kell eladni régi lakását. Ugyanilyen okból az is kaphat felmentést a tulajdonszerzési korlátozás alól, aki azért akar megvenni egy telket vagy házat, hogy jobb lakáskörülményeket biztosítson önmagának. A régi lakást természetesen el kell adnia. A méltányosság diktálja tehát a felmentés megadását, vagy az eladási határidő meghosszabbítását, a szándék: senkit sem szabad megfosztani attól a lehetőségtől, hogy a régivel jobb lakást építhessen, vagy vegyen magának. Üdülő vagy üdülőttelek esetében ilyen méltányossági szempontok nincsenek, hiszen új telket vagy üdülőt akkor is vehet magának valaki, ha a régét már eladta. Lakásgondot ez semmiképpen sem okozhat senkinek.

Alumíniumkohó új üzeme

A tatabányai alumíniumkohóban csütörtökön megtartották az utolsó munkavédelmi szemlést az üzem legújabb részlegében, az új öntődében levő öntve-hengerlő durvahúzó-berendezésnél. Ezzel lényegében teljesen üzembe helyezték a Properzi nevű olasz gyártmányú gépet és a hozzátartozó létesítményeket. A beruházásra mintegy 20 millió forintot fordítottak.

Az új részleg létrehozása a gyár első lépése a vertikális termelés megteremtésére. Ez nemcsak a vállalatnak, hanem a népgazdaságnak is hasznos.

A nagy szakértelmet igénylő technológiát a hasonló berendezésekkel rendelkező csehszlovák és lengyel üzemekben, valamint az inotai alumíniumkohóban sajátították el a dolgozók. Jövőre már 7500 tonna durvahúzó akarnak gyártani.